

Decréixer

À

Li demano a la meva amiga E. quins són els seus bons propòsits per a aquest 2020 i em diu que només en té un: «decréixer», prescindir d'allò que és superflu. Jo mateix, un altre any nou, vaig prendre una determinació semblant: en lloc de pensar a què m'apuntaria i quines coses començaria a fer, vaig pensar d'on m'esborraria i quines coses de les que feia podia deixar. Però el propòsit de la meva amiga és més ambiciós, entronca amb aquella teoria que advoca per frenar l'explotació de la naturalesa i de les persones en la cursa absurda per un creixement constant. Quan hem sentit aquests dies que alguns bancs havien presentat «mals resultats», havent guanyat mils de milions, només perquè percentualment eren menys dels que havien guanyat l'any anterior, ens ha semblat de bojós. «Per què els volen, tants milions», ens preguntàvem. Però només unes setmanes abans estàvem preocupats perquè no sabíem què regalar a una criatura o a una persona gran, «que té de tot i no saps què comprar-li». El resultat ja el sabem: més regals inservibles i més despeses inútils. És només un exemple entre molts altres de la nostra vida quotidiana que reproduïxen a petita escala el mateix patró irracional de creixement que critiquem dels més rics: aquella obsessió de tenir per tenir, acumular, consumir, llençar.

Decréixer no és viure com un anacoreta; és treure el millor partit d'allò que posseïm i també de tot el que tenim a l'abast i que és de tots. Digueu-li "creixement sostenible", "consum responsable" o "economia circular", tot va a parar al mateix: a aprofitar, a reutilitzar, a entendre que de vegades és millor llogar que comprar i de vegades és millor compartir que tenir en propietat. Com a ciutadans, com a clients, com a consumidors, tenim moltes coses a dir i molt poder per exercir. I com en tantes altres qüestions hem de saber que qualsevol canvi, per gran que sigui, pot començar sempre i en primera instància per un gest nostre. No podem escandalitzar-nos pels diners que guanyen els bancs ni pels que llencen els governs si quan desparem una taula no ens ofèn que hagi quedat menjar als plats o si fent endreça no ens demanem per què vam comprar aquell llibre que no hem llegit mai o aquella roba que no vam ni estrenar. Decréixer no és empobrir-nos, és tan sols ser racional; un propòsit fantàstic.